

Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin

DANE TELEADRESOWE

Plac Grunwaldzki 4
83-130 Pelplin
tel.: (58) 536-12-61 do 63
fax: (58) 536-14-64
e-mail: burmistrz@pelplin.pl
www.pelplin.pl

DRUK NR 47

RSP.0002.6.2024

Pelplin, 26 czerwca 2024 r.

Pan Jakub Zieliński
Przewodniczący Rady Miejskiej w Pelplinie

W związku z realizacją uchwały nr XXXVIII/326/22 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022-2026, przedkładam informację dot. realizacji Strategii za 2023 rok. Powyższa ocena została opracowana na podstawie sprawozdań z Gminnych Programów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie oraz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za rok ubiegły wraz ze sprawozdaniem z działalności tut. OPS – dokumentów przedłożonych Radzie Miejskiej w roku bieżącym.

Z poważaniem,

Burmistrz
Miasta i Gminy Pelplin

Mirosław Chyła

Załączniki:

Opracowanie „Ocena dot. Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin (stron 13)

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

Wyk. AR

Ocena dot. realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin

na lata 2022 – 2026

za 2023 rok

DANE PODSTAWOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (dalej: Strategia) jest jednym z podstawowych narzędzi realizowanej polityki społecznej na poziomie lokalnym.

W Gminie Pelplin aktualnie obowiązująca Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została przyjęta Uchwałą nr XXXVIII/326/22 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 28 stycznia 2022 r.¹ Powyższa Strategia jest wieloletnim dokumentem programowym (2022 – 2026), który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego wszystkim mieszkańcom Gminy Pelplin. Do jej opracowania i realizacji zobowiązuje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 16 b ust.1 i art. 17 ust. 1 pkt 1). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawodawca wskazuje kilkanaście zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym realizowanych przez miejskie / gminne ośrodki pomocy społecznej, tj.

- 1) *opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;*
- 2) *sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;*
- 3) *udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;*
- 4) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;*
- 5) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;*
- 6) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;*
- 7) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;*
- 8) *przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;*
- 9) *opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki*

---

¹ Uchwała nr XXXVIII/326/22 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022 - 2026

- nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;*
- 10) *praca socjalna;*
  - 11) *organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich;*
  - 12) *prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych;*
  - 13) *(uchylony)*
  - 14) *dożywianie dzieci;*
  - 15) *sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;*
  - 16) *kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;*
    - 16a) *pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;*
  - 17) *(uchylony)*
  - 18) *utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;*
  - 19) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;*
  - 20) *opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.²*

W/w zadania w Gminie Pelplin realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który wykonuje zadania pomocy społecznej jako *instytucji polityki społecznej państwa, mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości³.*

Rada Miejska w Pelplinie przyjmując uchwałę w sprawie niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych kierowała się materiałem przedłożonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, gdzie wskazano do realizacji różne wzorce interwencji społecznych w obliczu zagrożeń i wyzwań dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności z jakimi mierzy się w codziennej pracy tut. Ośrodek.

Misja działań strategicznych zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022 - 2026 przedstawia się następująco: ***Gmina Pelplin jest samorządem wzmacniającym pozycje rodziny, zapewniającym rozwój lokalnej społeczności poprzez aktywizację grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowaną przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi i pomocniczymi oraz organizacjami pozarządowymi.***

Określona w powyższy sposób misja implikuje doskonalenie sytemu wsparcia pomocy społecznej - wsparcia w taki sposób, aby była pomocą „szytą na miarę”, czyli pomocą zindywidualizowaną i kompleksową. Każdy mieszkaniec Gminy Pelplin będący w potrzebie może liczyć na pomoc instytucjonalną oferowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w którym wysoko wykwalifikowani pracownicy socjalni oferują szeroki wachlarz wyspecjalizowanego wsparcia.

---

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)

³ Art. 2 ust. 1 cyt. ustawy

Dzięki temu rodziny i osoby mogą samodzielnie i aktywnie, przy wsparciu pracowników socjalnych, funkcjonować w takim stopniu, który odpowiada godności ludzkiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie zapewnia pomoc w w/w zakresie w szczególności rodzinom, osobom starszym, z niepełnosprawnościami, osobom uzależnionym, w kryzysie bezdomności oraz wszystkim potrzebującym pomocy w przełamywaniu codziennych barier. MOPS jest też jednostką odpowiedzialną za koordynację Strategii, a przedłożenie corocznego raportu z przebiegu realizacji celów i kierunków działań zamieszczonych w Strategii, należy do jednych z ważniejszych zadań ośrodka. Na tej podstawie ośrodek może planować przede wszystkim wydatki na poszczególne świadczenia.

Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 – 2026 jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców (...) dla prawidłowej realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin jest wskazanie celów dla obszarów pomocy społecznej (...) a zgromadzona wiedza zostanie wykorzystana do wyznaczania nowych celów oraz sposobów ich realizacji⁴.

Zapisy Strategii Gminy Pelplin mówią o sporządzaniu corocznie raportu z realizacji celów oraz kierunków działań przedkładanych Burmistrzowi Miasta i Gminy Pelplin (raport powinien uwzględniać określone w dokumencie przykładowe wskaźniki). Podstawowe zadania Strategii obrazuje poniższa tabela:

Zadania	Odpowiedzialni	Termin Realizacji
Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji celów i kierunków działania zamieszczonych w Strategii.	Dyrektor MOPS na ręce Burmistrza Miasta i Gminy Pelplin.	Corocznie do końca maja za rok poprzedni.
Ocena realizacji Strategii.	Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin przedkłada Radzie Miasta.	Corocznie do końca czerwca, po przekazaniu raportu przez MOPS.

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022- 2026 przyjęta Uchwałą nr nr XXXVIII/326/22 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 28 stycznia 2022 r., str. 122

Przedmiotowy raport z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pelplin jest dokumentem, który w swych założeniach powinien skutecznie monitorować realizację celów operacyjnych, jednocześnie definiując najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie Gminy Pelplin. Raport wskazuje obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań.

⁴ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022- 2026, str. 122

Planowanie strategiczne z kolei zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Dla dokładnego uszczegółowienia celów strategicznych przyczyniających się do realizacji zapisów zadań Strategii Gminy Pelplin należy zacytować w miejscu tym wszystkie cele strategiczne składające się na 5 grup wraz z celami operacyjnymi (szczegółowymi), które stanowią sprecyzowanie działań, za pomocą których możliwe jest osiągnięcie w/w celu głównego⁵:

Cel strategiczny nr 1: Budowa zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka

cel szczegółowy nr 1: wzmacnianie pozycji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym;

cel szczegółowy nr 2: pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;

cel szczegółowy nr 3: pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej;

cel szczegółowy nr 4: zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami;

cel szczegółowy nr 5: współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Cel strategiczny nr 2: Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

cel szczegółowy nr 1: redukcja zjawiska wykluczenia społecznego, w tym problemu ubóstwa oraz bezdomności;

cel szczegółowy nr 2: tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania;

cel szczegółowy nr 3: budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.

Cel strategiczny nr 3: Zintegrowany system wsparcia i aktywizacja osób niepełnosprawnych

cel szczegółowy nr 1: podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień;

cel szczegółowy nr 2: zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji i opieki;

---

⁵ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022- 2026, str. 109-120

cel szczegółowy nr 3: poprawa zawodowego funkcjonowania osób niepełnosprawnych;

cel szczegółowy nr 4: integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.

Cel strategiczny nr 4: System wsparcia seniorów

cel szczegółowy nr 1: poszerzenie i poprawa świadczonych dla seniorów usług;

cel szczegółowy nr 2: przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów.

Cel strategiczny nr 5: Partnerstwo na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi

cel szczegółowy nr 1: profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej;

cel szczegółowy nr 2: wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Powyższe cele strategiczne i szczegółowe, wyznaczone dla obszarów pomocy społecznej, podzielone są na konkretne działania i wskaźniki. Warto wskazać, iż identyfikacja słabych i mocnych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń jakie stoją przed Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pelplin została opracowana na podstawie heurystycznej techniki analitycznej tj. analizie SWOT wykonanej na podstawie szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej w Mieście i Gminie Pelplin (z podziałem na problem: alkoholowy, nikotynowy, narkotykowy, przemoc). Oprócz analizy SWOT Strategia zawiera badanie prospektywne odnoszące się do przyszłych działań ukierunkowanych zwłaszcza na pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz pozyskiwanie środków unijnych.

Sformułowane w dokumencie cele strategiczne wraz z kierunkami działań wdrażane są przez wyznaczonych realizatorów, pracowników oraz partnerów. **Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin na lata 2022 – 2026 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie.** Raport z przebiegu realizacji celów i kierunków działań zamieszczonych w Strategii przedkłada MOPS, a Gmina opiniuje i ocenia go przedkładając Radzie Miasta.

OCENA

Poniżej przedstawiona ocena realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pelplin za 2023 rok została sformułowana na podstawie poniższych dokumentów:

- Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 r. (dalej OZPS) przedłożonej na posiedzenie Rady Miejskiej dnia 26 kwietnia 2024 r. przez MOPS;

- sprawozdania MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 w Gminie Pelplin przedłożonego dnia 28 lutego 2024 r. Burmistrzowi MiG Pelplin przez MOPS;
- sprawozdania MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy przedłożonego dnia 28 lutego 2024 r. Burmistrzowi MiG Pelplin przez MOPS;
- sprawozdania MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przedłożonego dnia 29 marca 2024 r. Burmistrzowi MiG Pelplin przez MOPS;
- sprawozdania MOPS za 2023 rok z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pelplinie za I – XII 2023 przedłożonego dnia 28 lutego 2024 r. Radzie Miejskiej w Pelplinie przez MOPS;
- danych własnych Referatu Społecznego UMIG Pelplin.

Ad. Cel strategiczny nr 1: Budowa zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka:

Zgodnie ze wskazaniami Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) do zadań własnych gminy należy między innymi: opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny program wspierania rodziny na lata 2022 - 2024 przyjęty został Uchwałą Nr XXXVI/301/21 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 26 listopada 2021 r. W ramach programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie udzielił pomocy w postaci pracy socjalnej dla 118 rodzin, w tym wyłącznie praca socjalna bez dodatkowego wsparcia dla 41 rodzin. Na bazie prowadzonej pracy socjalnej, podpisano i zrealizowano 12 kontraktów socjalnych. Liczba prac socjalnych 235. Dodatkowo narzędziem wspierającym rodzinę była instytucja asystenta rodziny, który współpracował z 21 rodzinami, a w jego działaniach ujętych w planie pomocy rodzinie, zrealizowano między innymi: terapię psychologiczną – dla 13 rodzin, szkołę dla rodziców – 1 rodzina, konsultację psychiatryczną – 2 osoby, poradnictwo i pomoc w sporządzaniu pism urzędowych – dla 21 rodzin, prowadzenie aktywizacji zawodowej – dla 12 rodzin⁶.

Wg danych MOPS w 2023 r. rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi nie zostały objęte instytucją rodzin wspierających. Natomiast w ramach programu opieką w 2023 roku objęto dodatkowo 12 dzieci, poprzez ich umieszczenie na czas kryzysu rodziny w pieczy zastępczej. Koszt odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w roku ubiegłym wyniósł 402.027,00 zł⁷. Wydatki ponoszone były za 43 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej⁸.

Pomocą prawną objęto 30 osób, kierując do prawnika celem uzyskania porad prawnych w związku z występującymi problemami w rodzinach.

Ważnym aspektem wsparcia dla rodzin z dziećmi było dożywianie. W Gminie Pelplin, na podstawie Uchwały nr III/27/18 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 21 grudnia 2018 r., przyjęty

⁶ Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Pelplin

⁷ j.w.

⁸ Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pelplinie za I-XII 2023

został wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. Na jego podstawie dzieci i młodzież z Gminy Pelplin dożywiane były w szkołach i przedszkolach – łącznie opłacono 29.925 posiłków. Ogólna liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 475 osób. Świadczone również pomoc żywnościową w ramach FEAD tj. Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej – 416 rodzin zakwalifikowało się do tego rodzaju pomocy i otrzymało pomoc w postaci produktów żywnościowych. Dystrybutorem pomocy żywnościowej w Gminie Pelplin był Polski Komitet Pomocy Społecznej Gdańsk Oddział Pelplin. Dodatkowo w ramach programu, MOPS przyznał 129 rodzinom świadczenia w formie zasiłku celowego na zakup posiłków / żywności. Łączna wartość programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła w 2023 roku 332.739 zł⁹.

Dodatkowym wsparciem było poradnictwo psychologiczne – dla osób potrzebujących tego rodzaju pomocy MOPS umawiał wizyty z psychologiem – ogółem z porad skorzystało 61 osób (w tym w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 24 osoby).

Pracownicy socjalni rozwiązywali również problemy dotyczące prawidłowego funkcjonowania dziecka w środowisku, w szczególności w szkole, rozmawiając z rodzicami oraz pedagogami szkolnymi prowadząc skoordynowane działania z placówkami oświatowymi – podjęto działania w stosunku do 36 dzieci i umieszczono na czas kryzysu rodziny 12 dzieci w pieczy zastępczej. W 2023 r. żadne z dzieci nie powróciło do rodziny naturalnej. Dodatkowo żadnego dziecka nie objęto wypoczynkiem letnim.

Natomiast rodziny z dziećmi w wieku szkolnym miały możliwość skorzystania z pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych (pomoc zależna od dochodu rodziny – stypendia i zdarzeń losowych – zasiłek szkolny). W 2023 r. wypłacono stypendia dla 226 uczniów na kwotę 160.616 zł oraz zasiłek szkolny dla 1 ucznia na kwotę 600 zł.

MOPS prowadził monitoring i koordynację działań w kierunku przeciwdziałania przemocy w rodzinie za pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego, którego ustawową obsługę zapewniał Ośrodek. Jego zadaniem była pomoc rodzinom dotkniętym przemocą, a w szczególności zapobieganie wystąpienia przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej i ograniczenie skutków przemocy domowej poprzez podejmowanie interwencji wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Diagnozowanie i prowadzenie rozeznania przez pracowników socjalnych pod kątem zjawiska przemocy w rodzinach objętych pomocą społeczną przedstawia poniższa tabela:

Lp.	działanie	liczba
1.	Rodziny z problemem alkoholowym	15
2.	Przemoc w rodzinie	30
3.	Umieszczenie rodzin w ośrodku dla ofiar przemocy	1

Źródło: Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta i Gminy Pelplin na lata 2019 – 2023, str. 122

Z powyższych danych wynika, że w rodzinach objętych pomocą społeczną, ma miejsce zjawisko przemocy, związane niejednokrotnie z występującym problemem alkoholowym. W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny wraz z asystentem rodziny w związku z przemocą domową umieścił

⁹ j.w.

1 kobietę z dzieckiem w ośrodku dla ofiar przemocy. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wzięli udział w 4 szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Dodatkowo MOPS powołał 32 grupy diagnostyczno – pomocowe obejmując pomocą 116 osób. Dodatkowo asystent rodziny objął 3 rodziny dotknięte przemocą monitoringiem w postaci bezpośredniej pracy z rodziną oraz skierowaniem rodzin do placówek terapeutycznych i specjalistów (psychologa, psychiatry). MOPS podejmował również działania prewencyjne w środowiskach zagrożonych przemocą, tj. poprzez rozmowę z ofiarą przemocy – 32 osoby, rozmowy ze sprawcą – 25 osób. W związku z występowaniem przemocy w rodzinach założono łącznie 32 Niebieskich Kart. Dodatkowo osoby zagrożone przemocą były zapraszane do Punktu Konsultacyjnego, celem przeprowadzenia rozmów wyjaśniających i ustalenia dalszych działań, z czego w 2023 r. skorzystały 24 osoby¹⁰.

MOPS podaje również, że 16 rodzin skorzystało w 2023 r. z interwencji kryzysowej¹¹.

Gmina Pelplin w 2023 r. realizowała również 1 projekt unijny, w ramach którego utworzono Centrum Wsparcia Rodzin (CWR) wraz z placówką wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W niniejszym projekcie „Pelplin – nowe horyzonty” zaplanowano wsparcie dla najbardziej potrzebujących rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji, w szczególności dla dzieci i młodzieży m.in. w zakresie codziennego funkcjonowania placówki wsparcia dziennego, w której wychowawcy organizują zajęcia rozwojowe ora wspierają dzieci w odrabianiu lekcji, realizacji zajęć tematycznych oraz wyjazdów edukacyjno – poznawczych¹².

Gmina Pelplin zapewnia dzienną opiekę dla dzieci w wieku przedszkolnym w 6 placówkach: Przedszkole Nr 1 w Pelplinie, Przedszkole Nr 2 w Pelplinie, Przedszkole w Kulicach, Przedszkole w Rajkowach, Przedszkole w Rudnie, Oddział Przedszkolny w Szkole w Małych Walichnowach. Łącznie opieką objęto w 2023 r. 562 przedszkolaków.

Na terenie Miasta i Gminy Pelplin funkcjonuje 6 szkół podstawowych: Zespół Kształcenia i Wychowania Nr 1 W Pelplinie, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Pelplinie, Zespół Kształcenia i Wychowania w Kulicach, Zespół Kształcenia i Wychowania w Rajkowach, Zespół Kształcenia i Wychowania w Rudnie, Szkoła Podstawowa w Małych Walichnowach; do których w roku 2023 uczęszczało 1225 uczniów. Zarówno przedszkola, jak i szkoły zapewniają opiekę psychologiczną, wzmacniając w tym zakresie wychowawczą rolę rodziny.

Gmina Pelplin w 2023 r. dodatkowo wdrożyła program ministerialny w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych: program „Laptop dla ucznia”, którego celem jest wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju kompetencji cyfrowych (laptopy przeznaczono dla uczniów klas czwartych szkół podstawowych uczniowie otrzymali na własność).

AD. Cel strategiczny nr 2: Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Pracownicy socjalni MOPS monitorowali środowiska zagrożone uzależnieniami oraz motywowali do leczenia i terapii. Monitoringiem objęto 48 rodzin oraz skierowano 24 osoby

¹⁰ Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Pelplin

¹¹ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok, str. 30

¹² OZPS, str. 61

na konsultacje do psychologa zatrudnionego przez MOPS w ramach realizacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2023 r. MOPS udzielił finansowego wsparcia na cele profilaktyczne w związku z organizowanymi warsztatami i spektaklami profilaktycznymi oraz zakupem nagród na dzień profilaktyki zarówno placówkom oświatowym, jak i stowarzyszeniom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczno – promocyjną. Wydatkowano łącznie: na program przeciwdziałania narkomanii dla MiG Pelplin kwotę 10.690,00 zł oraz na program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych 247.135,00 zł. Dodatkowo wg danych MOPS w 2023 r. istniało 69 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (45 do spożycia poza miejscem sprzedaży i 14 do spożycia w miejscu sprzedaży – gastronomia). łącznie wydano 34 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Jak podaje MOPS, na bieżąco prowadzone są działania w kierunku niwelowania aspołecznych postaw w zakresie publicznego spożywania alkoholu, zwłaszcza w obrębie sklepów. Komisja regularnie spotyka się z przedstawicielami szkół, w tym z pedagogami w zakresie profilaktyki. Warto wskazać, że w 2023 r. czynny był Punkt Konsultacyjny, gdzie członkowie Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmowali osoby uzależnione i współuzależnione, które chciały podjąć leczenie bądź zgłaszały problemy związane ze spożywaniem alkoholu przez najbliższe osoby. Na wniosek rodzin, MOPS i Policji, Komisja zaprosiła na rozmowy do Punktu Konsultacyjnego 64 osoby, prowadząc jednocześnie 24 sprawy oraz złożyła do sądu 18 wniosków w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego¹³.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania w zakresie przeciwdziałania bezdomności, udzielił schronienia na podstawie wydanych decyzji dla 20 podopiecznych, kierując i opłacając pobyt w schroniskach: Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Agape w Nowym Stawie i w Borowym Młynie, Stowarzyszeniu im. Św. Faustyny FIDES w Malborku, Schronisku dla Bezdomnych św. Brata Alberta w Smętowie Granicznym, w Grudziądzu i w Słupsku, Stowarzyszeniu na Rzecz Kobiet JUNONA, Schronisku OAZA w Będzinie.

Ponadto tut. OPS współpracując z Urzędem Pracy i Spółką PELKOM skierował 10 osób na prace społecznie użyteczne. Jest to jedna z form wsparcia i uaktywniania osób bezrobotnych z MiG Pelplin.

Dodatkowo wg danych z OZPS za 2023 r. infrastruktura społeczna w postaci liczby mieszkań komunalnych w zasobach gminy ukształtowała się na poziomie 327 mieszkań. Gmina posiada również 23 mieszkania socjalne – 14 osób oczekuje na ich przydział. MOPS dodatkowo udzielał wsparcia w postaci wypłaty dodatków mieszkaniowych wydając 347 decyzji pozytywnych o przyznaniu dodatku mieszkaniowego dla 221 gospodarstw domowych na łączną kwotę 682.336 zł¹⁴.

Ad. Cel strategiczny nr 3: Zintegrowany system wsparcia i aktywizacja osób niepełnosprawnych

Dane OZPS za 2023 r. wskazują, że niepełnosprawność jest jednym z najważniejszych powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom przez MOPS w roku ubiegłym. Niepełnosprawność

¹³ Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

¹⁴ OZPS, str. 11 i 46

ukszałtowała się na 3 miejscu powodów przyznania pomocy, a długotrwała lub ciężka choroba - prowadząca najczęściej do niepełnosprawności – na pierwszym miejscu. Ogółem 297 rodzin skorzystało z pomocy tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu choroby, a 212 rodzin z uwagi na niepełnosprawność.

Osoby niepełnosprawne miały możliwość w 2023 r. skorzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu swojego zamieszkania, a świadczonych na zlecenie MOPS przez Fundację Wieloprofilowego Usprawniania „OD NOWA”. Łącznie 24 osobom MOPS przyznał decyzją świadczenia na kwotę 819.577 zł.

Dodatkowo osobom niepełnosprawnym udzielana jest pomoc w postaci wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Rajkowach, z którego wg danych z OZPS w 2023 r. skorzystało 18 podopiecznych. W ramach Środowiskowego Domu Samopomocy w Rajkowach świadczone były specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego. Jest to placówka typu dziennego, działająca 5 dni w tygodniu. Podopieczni korzystają z postępowania wspierającego – aktywizującego oraz wspierającego – rehabilitacyjnego.

MOPS wspiera również finansowo osoby niepełnosprawne nieposiadające dochodu wypłacając zasiłki stałe – w 2023 r. Ośrodek objął comiesięczną wypłatą zasiłków stałych 118 osób. Wypłacono również zasiłki okresowe z tytułu niepełnosprawności dla 4 osób. Ponadto przy wypłacie zasiłków stałych, MOPS opłaca części osobom składki na ubezpieczenie zdrowotne – opłacono 1134 składek dla 109 świadczeniobiorców¹⁵.

Warto wskazać również uwagę na poprawę dostępności Urzędu Miasta i Gminy Pelplin dla osób ze szczególnymi potrzebami w ramach projektu *"Dostępny urząd - granty"*. W ramach projektu w 2023 r. wykonano nawierzchnię placu przy Urzędzie Miasta i Gminy Pelplin wraz z budową miejsca postojowego dla osób z niepełnosprawnościami oraz oznakowano dojścia-przejścia dla niepełnosprawnych, zamontowano tablice drogowe, strzałki i symbole. W ramach dostępności tutaj. Urzędu zakupiono tablice informacyjne oraz monitor wyświetlający informacje dla klientów Urzędu oraz plany tyflogragiczne, tabliczki braile'a, taśmy na drzwi szklane, lupy optyczne, pętle indukcyjne i ramki do podpisów. Koszt realizacji zadania wyniósł łącznie 203.907,42 zł (w tym środki UE 137.482,53 zł).

Ad. Cel strategiczny nr 4: System wsparcia seniorów

System wsparcia seniorów w Gminie Pelplin opiera się na skoordynowanych działaniach podejmowanych przez władze gminy, instytucje publiczne, organizacje społeczne oraz społeczność lokalną. Program ten ma na celu konkretną implementację strategii i działań, które zostały ustalone w ramach Polityki Senioralnej. Celem polityki społecznej wobec osób starszych jest stworzenie warunków do aktywnego starzenia się. Osoby starsze powinny czuć się bezpieczne i móc uczestniczyć w życiu społecznym.

---

¹⁵ Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pelplinie za I-XII 2023

Na terenie Miasta i Gminy Pelplin działają kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów – w 2023 r. wg danych OZPS sporządzonych przez MOPS były to 4 miejsca: 2 Dzielne Domy Pomocy (Dom Seniora+ w Pelplinie i Dom Seniora+ w Kulicach) oraz 2 Kluby Samopomocy (Klub Rajkowy i Klub Lignowy Szlacheckie). Dodatkowo od 2008 r. działa Pelpliński Uniwersytet III Wieku, który jest filią przy Uniwersytecie Gdańskim. Jego celem statutowym jest włączenie seniorów z Gminy Pelplin do systemu kształcenia ustawicznego, aktywizacja intelektualna, psychiczna i społeczna, nauka zdrowego życia i profilaktyki gerontologicznej. Pelpliński UTW wprowadza osoby starsze w nowy, ciekawy, a zarazem pełen wyzwań okres jesieni życia oraz jest idealnym miejscem do rozwijania potencjału intelektualnego. Uniwersytet podlega pod Miejską Bibliotekę Publiczną w Pelplinie i obecnie uczęszcza do niego 70 seniorów. Najstarszy ze słuchaczy ma 81 lat (mężczyzna). Oferta edukacyjna placówki w formie wykładów obejmuje zagadnienia ze zdrowia i medycyny, nauk społecznych, kultury i sztuki oraz przyrody i ekologii. Seniorzy mogą także korzystać z licznych zajęć dodatkowych m.in. artystycznych, językowych, komputerowych czy też ruchowych. Wykłady odbywają się w czwartki w godz. 16-18.00 w sali wykładowej biblioteki przy ul. Sambora 5¹⁶.

Osoby starsze korzystały również z usług opiekuńczych oferowanych przez MOPS, a świadczonych przez Spółdzielnię Socjalną Kociewska. Łącznie w 2023 r. 125 osób starszych objęto usługami opiekuńczymi, co stanowi wzrost o 16 osób w stosunku do roku 2022. Usługi opiekuńcze były świadczone na rzecz osób samotnych oraz osób pozostających w rodzinie, niemogących opiekować się bezpośrednio osobami potrzebującymi. Pomoc przyznano głównie z powodu wieku, inwalidztwa, choroby. Usługi świadczone na terenie Pelplina, Rożentala, Rudna, Gręblina, Wielkiego Garca, Lignów Szlacheckich, Małych Walichnów i Bielawek. Koszt usług opiekuńczych w 2023 r. wyniósł 1.656.749 zł.

MOPS udzielił również pomocy seniorom w związku z ponoszeniem odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej – opłacono pobyt dla 25 podopiecznych przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Pelplinie i innych DPSach (DPS w Rudnie, DPS w Damaszcze, DPS w Dąbiu, DPS w Lubczewie, Dom św. Elżbiety w Starogardzie Gd.).

Na terenie Miasta i Gminy Pelplin działa powołana Uchwałą nr VIII/64/19 Rada Seniorów Gminy Pelplin, która prowadzi działalność od 2019 r., licząc aktualnie 11 członków. Celem działania Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowisk seniorów poprzez współpracę z władzami gminy przy rozstrzyganiu istotnych spraw i ich oczekiwań, przedstawianie propozycji zadań i działań na rzecz seniorów, działania na rzecz umacniania międzypokoleniowych więzi społecznych, upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach osób starszych, a przez to wzmocnienie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne. W 2023 r. Rada Seniorów na ciekwartalnych spotkaniach wdrożyła inicjatywę „Koperta Życia”, która polega na dostarczeniu osobom starszym kopert z kartą do uzupełniania podstawowych informacji o seniorze: jego dane, kontakt do najbliższych, choroby, uczulenia, przyjmowane leki i inne istotne informacje, które w sytuacji zagrożenia zdrowia bądź życia niezbędne są dla osób udzielających pomocy (wraz z nr alarmowym i grafiką resuscytacji).

Dodatkowo na terenie Gminy Pelplin funkcjonuje kilka organizacji pozarządowych, których działania skierowane są do grupy seniorów. W 2023 roku w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, Gmina Pelplin dofinansowała następujące zdania:

---

¹⁶ <https://pelplin.pl/wiadomosci/66766/15-lat-pelplinskiego-universytetu-trzeciego-wieku>

- „*Seniorze ciesz się życiem, dziel radością*” zadanie zrealizowane przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło rejonowe w Rudnie, dofinansowane ze środków Gminy w wysokości 2.300,00 zł . W ramach zadania zrealizowano Dzień Seniora w świetlicy wiejskiej w Rudnie, w którym wzięło udział ok 40 osób oraz wyjazd do Inowrocławia dla 50 osób;
- „*Organizacja wypoczynku, rekreacji i integracji dla seniorów z Gminy Pelplin*” zadanie zrealizowane przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, dofinansowane ze środków Gminy w wysokości 2.300,00 zł. W ramach zadania zrealizowano Dzień Seniora, w którym wzięło udział ok 45 osób oraz Spotkanie Opłatkowe również dla 45 osób;
- „*Aktywny Senior*” ” zadanie zrealizowane przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów odział Rejonowy w Tczewie, dofinansowane ze środków Gminy w wysokości 2000,00 zł. W ramach zadania zrealizowano wyjazd do Inowrocławia w którym wzięło udział ok 40 osób.

Ad. 5 Cel strategiczny nr 5: Partnerstwo na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi

Realizatorami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2023 r. był nie tylko Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie, ale również placówki oświatowo – wychowawcze, szkoły, przedszkola, Pelplińskie Centrum Sportu, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny etc. MOPS w zakresie realizacji zapisów Strategii współpracował również z Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych, Towarzystwem Przyjaciół Pelplina, Kołami Gospodyń Wiejskich, Sołectwami, Zrzeszeniem Kaszubsko – Pomorskim, Stowarzyszeniem *PERDIX*, Stowarzyszeniem Dziedzictwa Historycznego Pomorza, Miejską Biblioteką Publiczną, Stowarzyszeniem Ogródków Działkowym i szeregiem innych organizacji działających w obszarze pomocy społecznej¹⁷. Łącznie na terenie Miasta i Gminy Pelplin w 2023 r. prowadzono współpracę z 20 organizacjami pozarządowymi w obszarze włączenia społecznego¹⁸.

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jako wieloletni dokument programowy ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego wszystkim mieszkańcom Gminy, a w szczególności grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym – wskazuje ona priorytety, cele oraz kierunki niezbędnych działań, jakie powinny zostać podjęte przez samorząd oraz instytucje i organizacje działające w obszarze pomocy i integracji społecznej dla niwelowania występowania problemów społecznych, a tym samym zapobiegania występowania zjawiska jakim jest wykluczenie społeczne. Strategia wpisuje się w wizję Gminy jako miejsca, gdzie interesy społeczności lokalnej są chronione, a pomoc społeczna dba o dobrą kondycję wszystkiej jej członków.

Wszystkie osoby i rodziny mieszkające w Gminie Pelplin mogą liczyć na pomoc lokalnego ośrodka pomocy społecznej, gdy znajdą się w trudnej sytuacji i natrafią na problemy, których nie mogą samodzielnie rozwiązać, a opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

¹⁷ Sprawozdanie MOPS za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lat 2022 - 2025

¹⁸ OZPS, str. 54

analizowana w każdym roku jej realizacji, może posłużyć do wyciągnięcia wniosków efektywniejszej pracy z osobami potrzebującymi oraz opracowywania takich kierunków działań, które należy modyfikować w zależności od pojawiających się problemów społecznych i natężenia powodów przyznawania pomocy społecznej.

Ustawodawca nakłada również obowiązek na ośrodki pomocy społecznej corocznego opracowywania Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. Wydaje się zatem że te dwa dokumenty: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych i Ocena Zasobów Pomocy Społecznej to integralne podsumowania całościowej pomocy społecznej służące rozwiązywaniu zidentyfikowanych problemów społecznych, które leżą w interesie każdej gminy, a praca u podstaw wykonywana w miejskich / gminnych ośrodkach pomocy społecznej stanowi podwaliny sukcesu zaspokajania potrzeb społecznych, a w konsekwencji wymiernych efektów i rezultatów efektywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym.

Opracowała:

Arleta Rybicka

Referat Społeczny

Arleta Rybicka
Podinspektor

Kierownik
Referatu Społecznego

Łukasz Butkus
Inspektor

SEKRETARZ GMINY

Bogdan Badziong

Zatwierdził:

Burmistrz
Miasta i Gminy Pelplin

Mirosław Chyła

